

EL LLENGUATGE

10/III/1972

Sense

En català no és pas possible, com és lògic, una oració com «Els uns anaven sense corbata i els altres anaven amb», però si que ho és, en canvi, Els uns anaven amb corbata i els altres anaven sense. I és que resulta que la preposició sense té un comportament insòlit, excepcional: es pot usar adverbialment, després d'un verb i al final d'una frase. Hauria resultat, per tant, innecessari i incorrecte, dir: «... els altres anaven sense ella». (Tots els qui s'inicien en l'estudi de l'anglès se solen sorprendre de les construccions amb la preposició després del verb, com a fi de la frase, no en aquells casos en què en modifica el sentit —equivalent, aleshores, als nostres prefixos— sinó introduint un complement sobreentès, sense pensar que en català tenim també un cas anàleg, que ens sembla tan normal.)

Sobre l'ús de la preposició sense cal tenir en compte, també, el valor negatiu que confereix a les oracions en què intervé. Aleshores, mots com ara cap, gens, res, enlloc, mai i ningú ja no exigeixen, ni admeten, tal com és preceptiu, el reforç de la negació no. Aquest dia mateix, encara, vam sentir al teatre una frase com «Sense que ningú no em molestés», tan artificiosa com incorrecta, a causa d'aquesta presència indeguda —amb el mot sense— de la negació no.

I, finalment, aquest caràcter negatiu conferit a una oració per la preposició sense comporta l'ús de carençes en floc de molt, propi d'oracions negatives, interrogatives i condicionals: Ens ho va dir sense gaires manies i Ho va fer sense donar gaires explicacions.

ALBERT JANE